

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321200338
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5321200338.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Ladislava Mejstříka, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa K. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, XXX XX G., zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, Matičné námestie 1617, 022 01 Čadca, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky Z. F., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX F., právne zastúpenej AK JUDr. Silvia Tatarková, s.r.o., so sídlom Škultétyho 472/10, 036 01 Martin, IČO: 36 868 108, a otca P. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, XXX XX G., právne zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, advokátom so sídlom Mierová 1725, Čadca, IČO: 33 916 071, v konaní o návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4P/3/2021-165 zo dňa 06. mája 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým bol návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv k mal. dieťaťu zamietnutý, **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. **m e n í** tak, že matka je povinná platiť zvýšené výživné na mal. K. V., nar. XX.XX.XXXX vo výške 140,- eur mesačne k rukám otca, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom 02.03.2021.

Vo zvyšnej časti návrh otca **z a m i e t a .**

Zameškané výživné za obdobie od 02.03.2021 do 06.05.2021 vo výške 130,- eur **j e** matka **p o v i n n á** zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Žiadny z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

Tým sa **m e n í** rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.06.2018, právoplatný 20.07.2018, ktorým bolo naposledy určené výživné na mal. K..

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Čadca (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zamietol návrh matky na zverenie maloletého K. V., nar. XX.XX.XXXX do výchovy a starostlivosti matky, na úpravu styku otca s maloletým dieťaťom a na uloženie povinnosti otcovi platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 400,- eur mesačne (výrok I.). Uložil matke povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa K. V., nar. XX.XX.XXXX vo výške 230,- eur mesačne k rukám otca vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom 02.03.2021. Vo zvyšnej časti 20,- eur vzájomný návrh otca zamietol. O zameškanom výživnom rozhodol súd prvej inštancie tak, že matke uložil povinnosť platiť zameškané výživné v celkovej výške 310,- eur za obdobie od 02.03.2021 do 06.05.2021 (2 mesiace x 155,- eur = 310,- eur) v pravidelných mesačných

splátkach vo výške 50,- eur spolu s bežným výživným vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky v stanovenej výške, v stanovenej lehote (výrok II.). Týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.6.2018, právoplatný 20.7.2018, ktorým bolo určené výživné vo výške 75,- eur mesačne na maloletého K. V., nar. XX.XX.XXXX. Čo do zverenia maloletého dieťaťa do výchovy, úpravy styku platí rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.06.2018, právoplatný 20.07.2018, a rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 14P/10/2020-96 zo dňa 13.07.2020, právoplatný 06.08.2020 (výrok III.). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok IV.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že biologickí rodičia maloletého majú obidvaja od narodenia dieťaťa k maloletemu vyživovaciú povinnosť, a to až dovtedy, kým nie je schopné sa samé živiť v nadväznosti na § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine s prihliadnutím na § 75 Zákona o rodine. Následne v bodoch 3 až 6 uviedol chronologický prehľad, ako si obidvaja rodičia plnili svoju vyživovaciú povinnosť, výchovnú povinnosť a ostatnú starostlivosť voči maloletemu. Rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.06.2018, právoplatným dňa 20.07.2018, mal súd zistené, že manželstvo rodičov bolo rozvedené, bola schválená rodičovská dohoda, a to tak, že maloletý K. bol zverený do výchovy a starostlivosti otca, matka bola zaviazaná platiť výživné vo výške 75,- eur mesačne a bol upravený styk matky s dieťaťom. Príčinou rozvodu manželstva, príčinou zverenia dieťaťa otcovi a určenia výživného matke bol matkin alkoholizmus, požívanie liekov zo strany matky. Zo spisu Okresného súdu Čadca a z rozsudku č. k. 14P/10/2020-96 zo dňa 13.07.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.08.2020, mal súd zistené, že medzi rodičmi dieťaťa bola schválená rodičovská dohoda a v rámci tejto schválenej rodičovskej dohody bola zmenená úprava styku matky s dieťaťom. Bol rozšírený styk matky s dieťaťom. V danej veci bol zo strany matky podaný návrh na vydanie neodkladného opatrenia (po 6 mesiacoch od pôvodného rozhodnutia). Súd tento návrh uznesením č. k. 4P/3/2021-45 zo dňa 09.02.2021 zamietol. Spolu s týmto návrhom na vydanie neodkladného opatrenia bol vo veci sp. zn. 4P/3/2021 na Okresný súd Čadca dňa 08.02.2021 (po 6 mesiacoch) podaný aj návrh na rozhodnutie vo veci samej. Vo veci samej žiadala matka rozhodnúť alternatívnym petitom. Prioritne žiadala zveriť dieťa do výchovy matke a otca zaviazat' platením výživného 400,- eur mesačne (z toho 200,- eur na spotrebu a 200,- eur na sporenie). Žiadala upraviť styk otca s dieťaťom. Alternatívne žiadala rozhodnúť o striedavej starostlivosti rodičov k maloletemu dieťaťu. Súd tento návrh, ako aj druhý alternatívny návrh o zverení dieťaťa do striedavej starostlivosti, o ktorom súd samostatným výrokom nerozhodol v celom rozsahu zamietol, pretože dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na zmenu výchovného prostredia podľa § 78 ods. 1, 3 zákona o rodine. O zverení dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov súd nerozhodoval, pretože táto si vyžaduje bezkonfliktné vzťahy medzi rodičmi, čo v tomto konaní nemal preukázané. Bližšie popísal, že od právoplatnosti rozsudku, t. j. od 20.07.2018 do podania daného návrhu, t. j. 08.02.2021 uplynula doba 3 rokov. Zmenu pomerov v porovnaní s predchádzajúcim rozhodnutím matka odôvodnila tým, že nepožíva nadmerne alkohol, ani lieky, je to v záujme dieťaťa. Popísala svoju bytovú situáciu. Otec nezabezpečuje riadnu starostlivosť dieťaťu. Nemá vytvorené vhodné podmienky. K svojim tvrdeniam nepriložila žiadne dôkazy i napriek tomu, že je právne zastúpená a muselo jej byť známe, že spolu s tvrdeniami už dňa 08.02.2021 bola povinná pripojiť k návrhu aj dôkazy. Na č. l. 140 spisu je vyjadrenie Univerzitnej nemocnice Martin zo dňa 22.03.2021, kde je uvedené, že matka bola hospitalizovaná na psychiatrii od 10.05.2012 do 18.05.2012, 10.11.2017 do 16.11.2017 a od 01.06.2019 do 12.06.2019. Z tohto potvrdenia ďalej vyplýva, že dôvodom hospitalizácie boli zmeny psychického stavu pri nadužívaní alkoholu, analgetík a anxiolitík. Univerzitná nemocnica Martin sa nevedela vyjadriť k aktuálnemu psychickému stavu matky, pretože matke bola odporúčaná ambulantná psychiatrická starostlivosť a nemajú informáciu, či chodí na ambulantné psychiatrické kontroly. Súd v nadväznosti na § 78 Zákona o rodine, s poukazom na podstatnú zmenu pomerov, ktorú matka vo svojom návrhu deklarovala uviedol, že bolo povinnosťou matky spolu s návrhom doručiť dôkaz o aktuálnom psychickom stave, o návšteve ambulantnej psychiatrickej starostlivosti po ukončení hospitalizácie od 12.06.2019 až do 06.05.2021. Keďže matka nepredložila žiaden dôkaz, súd mal za to, že zmenu pomerov, ktorú tvrdila v návrhu v nadväznosti na § 78 ods. 1 zákona o rodine, nepreukázala. Súd nevzhliadol dôvod na zmenu stabilného výchovného prostredia u otca a zverenie maloletého dieťaťa matke. Skutočnosť, že matka je nespokojná s pôvodným rozhodnutím a s rozsahom úpravy nie je preukázaním podstatnej zmeny pomerov. Do tejto situácie sa matka dostala sama nevhodným spôsobom života. Keďže matka mala od podania návrhu dňa 08.02.2021 do rozhodnutia vo veci 06.05.2021 dostatočný časový priestor na predloženie dôkazu, súd neodročil pojednávanie za účelom dodatočného zabezpečenia dôkazov. Mal za to, že dieťa a jeho záujmy sú prioritné, sú nadradené nad

záujem obidvoch rodičov. Preto návrhy právnej zástupkyne matky na vykonanie dôkazov výsluchom starej matky maloletého dieťaťa, zabezpečenia stanoviska lekára MUDr. F., zabezpečenia pomerov na strane matky dopytom na zdravotnú poisťovňu, že otec je zadlžený a výživné bude používať na exekúcie a zabezpečením lekárskeho správ na otca, aký je jeho zdravotný stav, nadužíva xanax a alkohol zamietol. Zároveň súd poukázal na niektoré tvrdenia matky, ktoré opakovane bez dôkazov produkovala až na pojednávaní dňa 06.05.2021. Právna zástupkyňa matky vo svojej výpovedi, ktorú sama protokolovala, uviedla, že matka má priateľa, ale tento v byte nebýva, finančne ju podporuje, čo je v rozpore s tvrdením matky v návrhu zo dňa 08.02.2021, strana 2, druhý odsek: „Matka momentálne žije v prenajatom byte v F. a má priateľa, ktorý je taktiež ochotný a má záujem pomáhať matke so starostlivosťou o maloletého, najmä čo sa týka finančného zabezpečenia.“ Je zrejmé, že pomáhať s výchovou dieťaťa môže len niekto, kto v byte býva. Právna zástupkyňa neprodukovala žiadne tvrdenia, žiadne dôkazy ohľadom osoby, ktorá bude bývať spoločne v byte s maloletým dieťaťom, bude mať vplyv na výchovu maloletého dieťaťa pri prípadnom zverení dieťaťa do výchovy matky. Zároveň z predloženej nájomnej zmluvy, z ktorej obsahu súd vychádzal (č. I. 31 spisu) mal za zistené, že výchova dieťaťa v uvedenom byte je momentálne preukázaná len do 31.07.2021, pretože ide o nájomnú zmluvu na dobu určitú, v nájomnej zmluve nie je ako nájomca uvedená druhá osoba, teda nie je preskúmateľné, kto ďalej bude ovplyvňovať výchovu maloletého dieťaťa spolu s matkou. Nájomné je vo výške 400,- eur, pritom matka je dlhodobo a takmer 8 rokov nezamestnaná. Súd nemal za preukázané, z čoho chce platiť matka nájomné 400,- eur, má dôvodné podozrenie, že matka chce nájomné hradiť z výživného vo výške 400,- eur mesačne. Pokiaľ matka tvrdí, že jej výdavky uhrádza táto cudzia osoba, nejde o nárokovateľnú položku. Cudzia osoba nemá vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu. Súdu nebola preukázaná ani ekonomická, ani výchovná stabilita prostredia, do ktorého matka dieťa žiada zveriť. Na č. I. 135 spisu je potvrdenie, že matka je od 17.04.2020 evidovaná ako uchádzača o zamestnanie.

Z chronologického prehľadu spisov mal ďalej preukázané, že matkine tvrdenia sú v tej rovine, že študuje na vysokej škole. V žiadnom z týchto súdnych spisov však súd nenašiel potvrdenie o pravdivosti tohto tvrdenia a nie je ani zrejmé, či študuje dennou formou štúdia, diaľkovou formou štúdia, a to z hľadiska posúdenia vhodnosti zverenia dieťaťa do jej výchovy, pokiaľ študuje dennou formou, bolo by nemožné dieťa zveriť do jej výchovy. Pokiaľ študuje diaľkovou formou, je vzhľadom k navrhovanej úprave styku otca s dieťaťom potrebné vedieť, v akých termínoch sa zúčastňuje štúdia a k tomu matka bola povinná predložiť potvrdenie školy, na ktorej podľa jej tvrdenia študuje. Na č. I. 130 spisu je správa kolízneho opatrovníka v Čadci zo dňa 15.03.2021, teda aktuálna správa, z ktorej vyplýva, že otec so synom a starou matkou bývajú v trojizbovom byte, ktorý je vhodne a vkusne zariadený. Je vo vlastníctve starej matky, ktorá otcovi pomáha pri výchove syna. Otec a dieťa majú k dispozícii jednu izbu, ostatné miestnosti užívajú spoločne. K. je žiakom 2. ročníka, je zdravý. Kolízny opatrovník uviedol, že nie je v záujme dieťaťa, aby bola realizovaná zmena výchovného prostredia v prospech matky. Kolízny opatrovník nezistil žiadne nedostatky v starostlivosti otca o maloleté dieťa. Tvrdenia matky sú len v rovine tvrdení, bez akéhokoľvek dôkazu. Pomery u matky boli prešetrené kolíznym opatrovníkom v Martine (č. I. 131 spisu) aktuálne, dňa 24.02.2021. Keďže súd výrok o zverení dieťaťa do výchovy matky zamietol, zamietol i závislé výroky o zaviazaní otca platiť výživné 400,- eur mesačne (200,- eur výživné, 200,- eur sporenie). Úpravu styku otca s maloletým dieťaťom súd zamietol ako výrok, ktorý závisí od výroku o zverení dieťaťa do výchovy. Len na okraj súd konštatoval, že matka neprodukovala v návrhu žiadne tvrdenia, a to ani na základe výzvy súdu, aké sú jej pravidelné mesačné príjmy, aké sú jej pravidelné mesačné výdavky, akým spôsobom dospela k výživnému vo výške 400,- eur mesačne, ak je pravdivé jej tvrdenie, že toto výživné nemá slúžiť na platenie prenajatého bytu, ale na výživu dieťaťa. Na pojednávaní dňa 06.05.2021 taktiež ani matka, ani jej právna zástupkyňa nešpecifikovali pravidelné mesačné príjmy matky (nie priateľa matky), pravidelné mesačné výdavky matky a pravidelné mesačné výdavky dieťaťa, aby súd od takejto špecifikácie a dôkazov k špecifikácii pripojenej mohol odvodiť podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine odôvodnené potreby oprávneného maloletého dieťaťa na výživu, aby mohol odvodiť podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine rozsah vyživovacej povinnosti otca, rozsah vyživovacej povinnosti matky vzhľadom k tomu, že vyživovaciu povinnosť majú obidvaja rodičia, a nielen jeden rodič (v prípade rodiča, ktorý má dieťa zverené do výchovy sa vyživovacia povinnosť určuje len v prejudiciálnej rovine). Keďže dieťa súd ponechal vo výchovnom prostredí otca, rozhodol aj o vzájomnom návrhu otca na zvýšenie výživného zo sumy 75,- eur mesačne na sumu 250,- eur mesačne. V časti 230,- eur mesačne súd návrhu vyhovel, v časti 20,- eur mesačne návrh zamietol. Vychádzal z podrobnej špecifikácie pravidelných mesačných výdavkov dieťaťa vyplývajúcej z podaného návrhu otca (č. I. 97 spisu), bližšie popísaných v bode 14 odôvodnenia rozhodnutia. Nevyhnutné náklady na výživu, výchovu, štúdium maloletého dieťaťa v súlade s touto podrobnou špecifikáciou predstavujú sumu 351,25 eur, čo je približne 350,- eur. Otcovi súd v nadväznosti na § 62 ods. 4 zákona o rodine určil v prejudiciálnej

rovine vyživovaciú povinnosť v rozsahu 1/3 (116,50 eur) a keďže matka maloleté dieťa nemá v osobnej starostlivosti, súd jej určil vyživovaciú povinnosť v rozsahu 2/3 (233,50 eur). Vzhľadom k tomu, že matka nemá dieťa v osobnej starostlivosti, môže si zabezpečiť prácu, aby si mohla plniť vo zvýšenej miere vyživovaciú povinnosť, ktorú si doteraz plnila len v nevyhnutnej miere 75,- eur mesačne. Z tohto dôvodu súd určil matke vyživovaciú povinnosť vo výške 230,- eur mesačne a vo zvyšnej časti 20,- eur mesačne návrh na určenie vyživovacej povinnosti z dôvodu, že v tejto časti nejde podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine o odôvodnené potreby maloletého dieťaťa zamietol. Keďže matka nepreukázala, že od posledného liečenia pokračuje v ambulantnej liečbe, že nepožíva alkohol a lieky, súd aplikoval aj § 62 ods. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. V nadväznosti na § 62 ods. 2 Zákona o rodine rodičia výživné v takejto výške sú povinní platiť vtedy, ak tomu zodpovedajú ich schopnosti, možnosti, a majetkové pomery. Pri určení výšky výživného vychádzal z potenciality a nie fakticity príjmov. Súd konštatoval, že matka po dobu 8 rokov nepredložila potvrdenie úradu práce, resp. zamestnávateľa, aké boli jej pracovné pomery u jednotlivých zamestnávateľov, aké dosahovala príjmy, akú dobu bola zamestnaná a aký bol dôvod rozviazania pracovných pomerov. Súd teda vychádzal zo záveru, že nepreukázala prácu po dobu 8 rokov. Predložené potvrdenie, že matka je od 17.04.2020 evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, nepokrýva doterajší spôsob života matky, doterajšiu nezamestnanosť matky, ktorá súdu nedáva záruku, že z objektívnych dôvodov je matka nezamestnaná, že z objektívnych dôvodov nemá vlastný príjem. Matke výživné určil z potencialného príjmu, ktorý by mohla dosahovať vzhľadom k svojmu veku, vzhľadom k svojmu zdravotnému stavu, vzhľadom k svojmu vzdelaniu, pokiaľ by zmenila svoj spôsob života, ktorý viedla doposiaľ. Naposledy bolo výživné určené rozvodovým rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.07.2018, kedy dieťa navštevovalo materskú školu a aktuálne je maloleté dieťa žiakom 2. ročníka základnej školy. Prechodom na iný stupeň školy má súd a doterajšia judikatúra za to, že ide o podstatnú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa. Ide o obdobie 3 rokov, kedy v nadväznosti na § 78 ods. 3 zákona o rodine nastalo aj zvýšenie cien, za toto časové obdobie sa zvýšili náklady na strane dieťaťa v súvislosti s jeho rastom, vyššími nákladmi na stravu, oblečenie, tým, že navštevuje školu, na školu, školské pomôcky, voľnočasové aktivity. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania, pričom vychádzal zo záujmu maloletého dieťaťa, aby táto otázka nemala negatívny dopad na kontakt maloletého dieťaťa s matkou.

3. Proti uvedenému rozsudku matka podala odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h/ CSP. Súdu prvej inštancie vytýkala, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdenie veci. Svoje tvrdenia odôvodnila nasledovne. Ako prvé popísala turbulentné obdobie, ktorým prechádzala. Sama priznala, že sa liečila na psychiatrii a bola závislá na požívaní alkoholu. V týchto časoch ju najviac poháňali myšlienky na syna. Vyslovila, že zo svojho správania sa poučila a do života jej to dalo cenné lekcie, ktoré nechce opakovať. Tak, ako v základom i v odvolacom konaní poukázala na svoje podozrenie, že je to práve otec, ktorý v posledných mesiacoch prepadol alkoholu a v pravidelných a nadmerných množstvách požíva Xanax a Alventu. Súd návrh na tento dôkaz odmietol vykonať a lekárska správa nebola súdnou cestou vyžiadaná. K uvedenému vyslovila, že práve tento dôkaz, ktorý žiadala zabezpečiť s požívaním liečiva Xanax, mohol prispieť k objasneniu skutkových pomerov v domácnosti otca. Zároveň vyriekla podozrenie, že otec trpí obsedantno - kompulzívnou chorobou. V návrhu na zmenu úpravy práv a povinností k maloletému uvádzala, a doteraz na týchto tvrdeniach zotrváva, že úlohu rodiča v domácnosti otca, prebrala matka otca, t. j. stará mama dieťaťa. Taktiež v rámci odvolania uviedla sprostredkované informácie od syna. Vzhľadom na spoločenskú zmenu - dištančné vzdelávanie detí v školách namietala, že otec nebol schopný, a to ani len čiastočne, umožniť synovi trávenie času v jej spoločnosti, a to napriek jej opakovaným naliehaniam a prosbám. Tu poukázala na puto medzi matkou a dieťaťom, ktoré je pre človeka kľúčové a zároveň na vyjadrenie psychiatra P. O.. Pretože chce byť plnohodnotnou súčasťou života jej syna, v alternatívnom rozsudku navrhovala, aby bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, čím by u maloletého dochádzalo k postupnej zmene režimu. Nestotožnila sa s vyjadrením súdu na str. 4, bod II., že striedavá starostlivosť vyžaduje bezkonfliktné vzťahy medzi rodičmi, čo v tomto konaní nebolo preukázané. Tu dala do pozornosti nález Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 361/2016 zo dňa 03.08.2017. Podľa jej názoru sa súd ani riadne alternatívou striedavej osobnej starostlivosti nezaoberal. Taktiež nepovažuje za dostatočný súčasne nastavený rozsah stretávania sa s maloletým. Napriek nesúhlasu otca maloletého považuje zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti, príp. do jej striedavej osobnej starostlivosti za riešenie, ktoré je v najlepšom záujme maloletého. Čo odôvodnila tým, že maloletý má právo na starostlivosť zo strany oboch rodičov, a to bez ohľadu na to, že manželstvo rodičov skončilo rozvodom. Poukázala na situácie, kedy jej bolo stretnutie

so synom odopreté, a ktoré boli súdom vyhodnotené ako účelové. S touto argumentáciou súdu sa nestotožnila. Správanie otca, ktorý nedovolí matke ani na chvíľu vidieť svojho syna a tráviť s ním čas neakceptuje. Vyjadrila sa k svojej bytovej situácii a k obsahu nájomnej zmluvy. Konkrétne poukázala na čl. H. Doba a rozsah užívania bytu, bod 2.2 zmluvy, kde je špecifikované prednostné právo na predĺženie doby nájmu zo dňa 10.08.2020. K finančným zárobkom uviedla, že aktuálne nie je zamestnaná, jej živiteľom je jej životný partner. Na preukázanie skutočnosti, že nie je dobrovoľne nezamestnaná a že pracovný pomer si aktívne hľadá, predložila súdu potvrdenie od zamestnávateľov, kde sa matka maloletého hlásila do pracovného pomeru. V čase spisania tohto odvolania jej bola zo strany spoločnosti Daffer - papiernictvo v Di Campo garantovaná brigádnická činnosť, ktorú prijala od 11.06.2021 (chce veriť, že nedôjde k zmene od času spisania odvolania do uvedeného dátumu). Maximálny príjem, ktorý ako nezamestnaná môže dosiahnuť je 200,- eur/mesačne. Dohodnutá /prisľúbená je mzda 3,60 eur/hod brutto. Čo pri 160 hodinovom pracovnom fonde predstavuje 576,- eur/mesačne brutto. Namietla pomer výpočtu, a to bez ohľadu na jej príjem. Taktiež sa nestotožňuje s vyjadrením súdu nachádzajúcim sa v odôvodnení rozsudku na strane 8 „Preto aj keď by súd zveril dieťa do výchovy matky, výživné by neurčil vo výške 400 eur mesačne, ale v rovnakej výške ako bola určená matke vo vzťahu k otcovi, pretože ide o totožné dieťa, totožné náklady na výživu a výchovu dieťaťa. Odlišné môžu byť možnosti a schopnosti rodičov, ale nie odôvodnené potreby maloletého dieťaťa.“ tu dáva do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/9/2019 zo dňa 27.02.2019. Vyslovila, že každý prípad je vysoko individualizovaný a rovnako tak vynaložené náklady rodiča na maloleté dieťa. Spornými a namietanými položkami sa jej javí: vyčíslenie potravín, ktoré na rozdiel od ostatných položiek, boli delené len dvomi osobami, nakoľko domácnosť obývajú traja členovia domácnosti, taktiež suma 20,- eur za telefón, nakoľko maloletý mal dostať vlastný mobilný telefón, ktorý bol taktiež zarátaný do výpočtu vyživovacej povinnosti v pomernej časti. Podľa jej názoru ak má maloletý telefón, je možné cenu jeho kreditu, uviesť samostatne, rovnako tak pre otca. Ďalším sporným nákladom na maloletého sú vynaložené pohonné látky v sume 100,- eur. Žiadnym spôsobom nebolo preukázané, že maloletý je odkázaný na automobilovú prepravu a za akých okolností ich využíva, prípadne, za akých podmienok zo strany otca dochádza k využívaniu automobilu. V prípade, ak by otec sumu na maloletého zdôvodňoval cestou do školy, maloletý navštevuje Základnú školu J. A. A., ktorá je od bydliska maloletého vzdialená 1,2 km autom a 900 m (11 minút) pešo. Podľa informácii matky maloletý chodí do školy pešo a sám. Zároveň sa vyjadrila aj k zakúpeniu darčiekov pre maloletého, ktoré súd vzal do úvahy, tu vyslovila súhlas s tým, aby bol maloletý obdarovávaný, avšak nie je prijateľné, aby otec maloletého svojvoľne kupoval darčeky pre maloletého bez vedomosti matky a následne jej ich zarátal do vyživovacej povinnosti v rozsahu 2/3. Poukázala na ročný príjem otca v roku 2019 a v roku 2020. Náklady predložené otcom považuje za nepreukázané, nakoľko tieto neboli podložené hmotnými dôkazmi. Stanovené výživné na maloletého vo výške 230,- eur považuje za privysoké, prehnané, nezodpovedajúce jednak požiadavkám dieťaťa a ani jej možnostiam. Je si vedomá, že súd vychádza pri posudzovaní rodiča z potenciality jeho zárobkov. A taktiež si uvedomuje, že vyživovacia povinnosť má prednosť pred akýmikoľvek inými výdavkami rodiča. Takisto rozumie, že na maloletého sa nástupom na základnú školu čiastočne zvýšili výdavky. Avšak ustálená prax predpokladá vyživovaciu povinnosť rodiča na úrovni 30 % jeho príjmu. V tomto prípade, ak by suma 230,- eur zakladala približne 30 % príjmu, musela by dosahovať príjem minimálne vo výške 766,66 eur. Táto suma by pri aktuálne nastavených povinnostiach a odvodoch predstavovala cca 950,- eur v hrubom výpočte mzdy. K uvedenému poznamenala, že je dlhodobo nezamestnaná (8 rokov), nemá dosiahnuté vysokoškolské vzdelanie, a ako už aj počas pojednávania dňa 06.05.2021 upozornila, má aj zdravotné problémy, pre ktoré bolo v tomto období o to ťažšie sa zamestnať. Nad rámec poznamenala, že bola zaviazaná uhrádzať zameškané výživné vo výške 50,- eur mesačne. Opätovne vyslovila, že študuje na vysokej škole. Taktiež je toho názoru, že predmetný rozsudok potláča jej právo na styk s maloletým synom bez bližšej špecifikácie a odôvodnenia. Nadobudla podozrenie, že počas súdneho pojednávania jej nebolo možné sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, pričom otcovi maloletého a jeho právneho zástupcovi bol priestor poskytnutý. Taktiež vytkla aj voľbu kolíznej opatrovníčky, ktorá je voči nej zainteresovaná, nakoľko sa jedná o kamarátku otca maloletého. Za týchto okolností možno konštatovať, že úsudok kolíznej opatrovníčky mohol byť skreslený a účelovo podľa nej aj bol, kedy nehľadá na záujem maloletého. Rozsudok z uvedených dôvodov považuje za nedostatočne odôvodnený, popierajúci jej práva s procesnými chybami a z tohto dôvodu navrhla, zmeniť rozhodnutie v znení bližšie uvedenom v podanom odvolaní.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky vyjadril nesúhlas s ňou prezentovanými tvrdeniami. Tvrdenia matky vo vzťahu k uvedomeniu si svojich životných chýb, ktoré nechce opakovať, k turbulentnému obdobiu, ktorým prešla a taktiež k tvrdeniu, že je vyliečená alkoholička a užívateľka liekov považuje len

za jej tvrdenia ku ktorým nepodložila žiadne dôkazy. Pričom poukazuje na to, že práve ona podala návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému s odôvodnením, že sa zmenili pomery na strane matky, a preto bolo na nej uniesť dôkazné bremeno svojich vlastných tvrdení. Celý obsah odvolania považuje za veľmi útočný voči jeho osobe. Je toho názoru, že ak by tieto tvrdenia voči jeho osobe boli pravdivé, určite by si kolízna opatrovníčka, ktorá vykonala v jeho domácnosti šetrenie všimla nedostatky. Nič takéto zo strany kolíznej opatrovníčky zistené nebolo, a preto tieto tvrdenia matky ostali nepreukázané, čo správne vyhodnotil aj súd. Matka sa neustále odvoláva na puto medzi matkou a synom. Toto puto jej nikto neodopiera, ale sama si svojim správaním zavinila, že ich syn bol zverený do výchovy a starostlivosti jemu ako otcovi. Pokiaľ ide o alternatívny návrh matky na zverenie maloletého do striedavej starostlivosti, uvádza, že súd na str. 4 uviedol, že tak ako pri zverení do osobnej starostlivosti a výchovy matky, tak aj na zverenie do striedavej starostlivosti maloletého matka nepreukázala zásadnú zmenu pomerov podľa § 78 zákona o rodine od poslednej úpravy vzťahu rodičov k maloletému dieťaťu. Preto nevidí ako otec dôvod, prečo by sa mala táto úprava vzťahu nejakým spôsobom meniť. Tvrdenia o tom ako sa otec o maloletého nestará, nepripravuje mu raňajky a je stále hladný považuje len za čisté výmysly zo strany matky. K rozhorčeniu matky nad tým, že jej nebol umožnený spontánny kontakt s maloletým v deň, keď si ona zmyslela (a „čírrou náhodou“ v deň pred pojednávaním) uviedol, že takýto nárok nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Styk s dieťaťom je upravený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018 - 66 zo dňa 29.06.2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 14P/10/2020 - 96 zo dňa 13.07.2020. Matka nemá právo nad rozsah právoplatného rozsudku dožadovať sa styku s maloletým ak sa ako rodičia nedohodli. Taktiež vyslovil názor, že matka vo vzťahu k jej bytovej situácii nepreukázala stabilitu a istotu do budúcnosti pre ňu ako matku spolu s našim synom ak by jej bol zverený do výchovy a starostlivosti. Matka nemá žiadnu záruku na predĺženie nájmovej zmluvy, tak ako tvrdí. Je stále vedená ako nezamestnaná, a preto je otázne ako chce splácať nájmné na spomínanom byte. Síce tvrdí, že jej živiteľom je jej aktuálny partner. Tento anonymný človek, však nemá žiadnu povinnosť uhrádzať jej životné náklady a ani náklady nášho syna. Čo sa týka predložených potvrdení od zamestnávateľov, tieto pokladá za účelové. Taktiež považuje za správne, že súd vymeral výšku výživného z potencionálneho príjmu, ktorý matka vzhľadom na svoj vek, zdravie a vzdelanie môže dosahovať. Všetky výdavky predložené z jeho strany súdu boli riadne špecifikované a predložené v súlade so zákonom o rodine na základe výzvy súdu. Matka túto výzvu nerešpektovala a svoje výdavky na maloletého nepredložila. Zároveň sa vyjadril k sporným položkám namietaným matkou v odvolaní. Čo sa týka sumy 1.000,- eur za pohonné látky, táto bola uvedená celkovo a na maloletého pripadá suma 50,- eur. Túto sumu odôvodnil tým, že maloletý K. síce chodí väčšinu času do školy pešo (niekedy ho odvezie autom), avšak auto je využívané s maloletým aj na cesty za lekárom, na nákupy a na rôzne výlety. K sporným položkám, ku ktorým sa ohrádza matka, ako napr. mobilný telefón či bicykel sú veci, ktoré má v dnešnej dobe už skoro každé dieťa. Uviedol, že malé darčeky uhradí sám ako otec, ale finančne náročnejšie položky by podľa jeho názoru mali uhrádzať spoločne ako rodičia. Matka síce v odvolaní uvádza, že študuje na vysokej škole tretí ročník bakalárskeho štúdia, avšak do dnešného dňa súdu nepredložila potvrdenie o tejto skutočnosti, ani neuviedla akou formou študuje na tejto vysokej škole či dennou alebo externou, keď žiada zveriť maloletého do jej výchovy a starostlivosti, neviem ako sa mu chce popri škole ešte aj venovať. Záverom matka uvádza, že sa nemôže stotožniť s rozsudkom prvoinštančného súdu, pretože je bez bližšej špecifikácie a odôvodnenia. S týmto tvrdením nesúhlasí, pretože podľa jeho názoru je odôvodnenie rozsudku viac než dostačujúce, pričom toto je obsiahnuté na 9 strán rozsudku. Zároveň poukázal na zápisnicu z pojednávania dňa 06.05.2021 v ktorej je jasne vidieť, ktorá strana mala aký priestor na vyjadrenie sa ku všetkým skutočnostiam. Siahodlhý prejav právnej zástupkyne matky je zaznamenaný na tri strany tejto zápisnice (konkrétne str. 7, 8, 9), pričom prejav jeho právneho zástupcu je zaznamenaný na jednej strane, ktorá ani nie je plne obsiahnutá. Tak isto aj prejav samotnej matky bol dosť rozsiahly (str. 11, 12 zápisnice) a nikto jej nebránil vyjadriť sa k predmetu veci koľko chcela. Ak to, že matku vo výpovedi prerušila sudkyňa považuje za podozrenie, že sa nemohla vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, asi si sama neuvedomila, že rozprávala o veciach, ktoré s predmetom konania vôbec nesúviseli. Pokiaľ matka tak v konaní, ako aj v odvolaní uvádza, že chcela maloletého navštíviť pred pojednávaním v školskom zariadení, v čom jej bolo zabránené a obdobná situácia sa opakovala v deň pojednávania, kedy matka maloletého nemohla ani objasniť, tak k tomuto uviedol to čo na pojednávaní, že matka zrejme chcela maloletého manipulovať v jeho výpovedi, čo sa jej však nepodarilo, keď maloletý úplne spontánne vypovedal. V závere daného vyjadrenia k sume výživného dodal, že súd pri určení výšky sumy vychádzal z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít a to tak vo vzťahu k pomeru výživného, ktoré je v prospech rodiča, ktorý sa stará o maloleté dieťa v pomere 1/3 v neprospech rodiča, ktorému dieťa nie je zverené do starostlivosti v pomere 2/3. Rovnako tak najvyššie súdne autority rozhodli, že výživné má tvoriť 30 % z príjmu povinného rodiča. S ohľadom na

uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd odvolanie matky voči napadnutému rozsudku zamietol ako nedôvodné a tento potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Matka v odvolacej replike k vyjadreniu otca zotrvala na podanom odvolaní. V celom rozsahu sa pridržala tvrdených skutočností v ňom uvedených, zároveň vyrieknutých na súdnych pojednávaniach a v písomných vyjadreniach. Podľa jej názoru početná časť vyjadrenia otca maloletého smeruje k nedostatku zadováženia dôkazov zo strany matky, spochybňuje vyjadrenia matky ohľadom liekov a alkoholu. Vyjadruje sa k osobe matky, a nie k maloletému, nevenuje sa prioritne záujmom maloletého, ktorý by mal byť meritom vyjadrenia. Opätovne poukázala na to, že nemá ako preukázať, že alkoholické nápoje nepožíva a neužíva lieky, ktoré by vedeli ovplyvniť jej osobnosť. V tomto prípade sa nazdáva, že sa jedná o negatívnu dôkaznú teóriu, kedy dôkazné bremeno prechádza na protistranu a pokiaľ otec tvrdí, že matka naďalej alkoholické nápoje požíva, treba tieto tvrdenia preukázať. Vyslovila obavu, a to s poukazom na dané vyjadrenie, že zo strany otca dochádza k prekročovaniu rozumnej miery, ktorú by mal ako otec maloletého vykazovať k matke maloletého. Tu dala do pozornosti nález Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 361/2016 z 03.08.2017. Popísala skutočnosti v ktorých vysvetľuje, prečo poukázala na zdravotný stav otca. Ona poukazuje na zdravotný stav otca výlučne z dôvodu, že má obavy o zdravotný a morálny vývoj syna v prípade, ak sú jej podozrenia z nadmerného požívania alkoholu opodstatnené. Opätovne sa vyjadrila k situáciám, kedy jej bolo zo strany otca znemožnené sa stretnúť so synom. Podľa jej názoru, nie je v záujme maloletého, aby matka bola pri synovi pár metrov a on nemohol prísť a objasniť ju. V prípade ak sa otec obával ovplyvňovania, mohol stáť pri nich v dostatočnej blízkosti, aby predišiel unáhleným záverom. Taktiež, na margo vyjadrenia otca k bytovej otázke matky, opätovne odkazuje na zmluvnú klauzulu obsiahnutú v nájomnej zmluve. K vyživovacej povinnosti uviedla, že otec výslovne upiera akékoľvek jej práva nad rámec súdneho rozhodnutia, na druhej strane však chce, aby platila na maloleté dieťa, nakoľko je matkou. Otec v časti III. vyjadrenia uvádza: „Samozrejme malé darčeky uhradím sám ako otec, ale finančne náročnejšie položky by sme mali uhrádzať spoločne ako rodičia“. Na margo tohto tvrdenia uviedla, že otec síce požaduje, aby ona bola povinná hrať polovicu nákladov na darček maloletého, avšak žiadnym spôsobom nemohla zasiahnuť do výberu darčeka, či ho synovi spoločne odovzdať. Podľa jej názoru je otázne či je vhodné, aby o darčekom rozhodoval jeden rodič bez vedomosti druhého, a napriek tomu si ho nechal z časti „preplatiť“. Vyslovila pochybnosť, či maloletý má vôbec vedomosť, že je to darček nielen od otca, ale aj od nej, pokiaľ si otec žiada preplatiť časť nákladov. Zároveň sa vyjadrila k podozreniu otca, že buď matka alebo jej právna zástupkyňa si cez nejaké elektronické zariadenie, ktoré bolo v pojednávacej miestnosti nahrála výsluch maloletého. Tu sa vyjadrila, že právny zástupca by mal viesť usmerniť klienta, ak to nerobí zámerne, že takéto obvinenie hraničí s trestnoprávnymi dôsledkami a uvádzať takéto vyjadrenie by malo byť s nejakým konkrétnym poznaním a dôkazmi a nielen podsúvaním absurdných obvinení. Ona, ako ani jej právna zástupkyňa, žiadnym spôsobom nenahrávali a ani nijak neovplyvňovali priebeh výsluchu maloletého. V závere vyjadrenia doplnila, že ona nemá čo skrývať, poukazuje na skutkové okolnosti len tak, ako ich ona sama vníma, príp. prostredníctvom maloletého syna. Taktiež nie je odkázaná na nahrávanie si rozhovoru maloletého. Maloletý vyslovene uviedol, že si neželal prítomnosť rodičov a toto ona plne rešpektuje, ako každé želanie syna. Koná v najlepšom záujme maloletého, pritom rovnako konala aj pri podaní návrhu na zmenu úpravy práv a povinností. Tento návrh považuje v plnom rozsahu za dôvodný a opodstatnený. Ona neberie otca ako nepriateľa. Len ho žiada, aby ju vnímal vo vzťahu k výchove ich spoločného syna ako rovnocennú.

6. Otec v odvolacej replike k vyjadreniu matky zotrval na skutočnostiach uvedených vo vyjadrení k odvolaniu matky. Popísal skutočnosti, ktoré ho viedli k tomu, aby sa vo svojom predchádzajúcom vyjadrení vyjadroval k osobe matky, pričom poukázal na návrh podaný matkou ako aj odvolanie, ktoré oprela o podstatnú zmenu pomerov. Opätovne konštatoval, že matka svoje podania ponechala iba v rovine tvrdení, preto sa podľa jeho názoru nemôže čudovať, že sú jej vyjadrenia spochybňované. Zároveň poukázal na to, že on počas celého súdneho konania predložil množstvo dôkazov a podľa jej vyjadrenia zo dňa 06.07.2021 chce aj jej vlastné dôkazné bremeno o jej abstinencii prehodiť na neho. Taktiež poukázal na screenshoty SMS správ, ktoré si matka maloletého posielala s jej mamou, resp. s ním, z ktorých je zreteľné, že matka maloletého je pod vplyvom alkoholu, prípade aj v kombinácii s liekmi. Zdôraznil, že práve preto, že po celý čas hľadá len na najlepší záujem maloletého K., poukazuje na to, že súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pričom sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami uvedenými v konaní a spravodlivo rozhodol tým, že návrh matky zamietol. Matka sa vo svojom vyjadrení prezentuje ako ukrižovaná žena, ktorej je ubližované otcovými vyjadreniami na jej adresu. Opakovane sa vyjadril k strave maloletého, ktorá je pestrá a vyvážená. Styk matky s maloletým je riadne

zabezpečený právoplatným a vykonateľným rozsudkom č. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.06.2018 v spojení s rozsudkom 14P/10/2020-96 zo dňa 13.07.2020, na základe ktorého má matka právo domáhať sa výkonu rozhodnutia v prípade, že jej bolo z mojej strany ako otca v styku s maloletým zabránené. Rešpektuje právo maloletého K. na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, a taktiež právo na udržiavanie pravidelného styku s obidvomi rodičmi. Taktiež nebráni synovi v telefonickej komunikácii s matkou, pokiaľ on chce s matkou komunikovať. Zároveň uviedol, že ani na pojednávaní dňa 06.05.2021 kedy sa matka a maloletý stretli nebránil synovi, aby išiel za matkou a rozprával sa s ňou alebo ju objal, ak chcel. Podľa jeho názoru matka vo svojom vyjadrení prezentuje iba svoje vízie, a to vo vzťahu k predĺženiu nájomnej zmluvy, či zamestnania od 11.06.2021, tu doplnil, že pravdepodobne už z predmetného zamestnania nič nie je, keďže toto zamestnanie neuvádza vo svojom vyjadrení zo dňa 06.07.2021 a uvádza, že má záujem si nájsť pracovné miesto a verí, že štúdiom jej dopomôže k stabilnému zamestnaniu. Taktiež sa vyjadril k stretávaniu maloletého s matkou, a to nad rámec rozhodnutia, zároveň k výške výživného. V závere vyjadrenia popísal skutočnosti pre ktoré vyslovil podozrenie, ohľadne toho, ako matka zistila výpoveď syna na pojednávaní dňa 06.05.2021, aj keď bola táto časť pojednávania utajená, pričom reagoval na vyjadrenie matky. Poukázal na večerný telefonát zo strany matky maloletému, po pojednávaní dňa 06.05.2021 asi okolo 19:00 hod., počas ktorého matka maloletému vyčítala, čo pred súdom vypovedal. K. bol vystresovaný a smutný z toho, že bola jeho výpoveď vyrazená a zároveň sa obával správania matky, keď bude počas víkendu u nej. O tejto skutočnosti bol aj spísaný úradný záznam na ÚPSVaR.

7. Kolízny opatrovník sa vo vyjadrení k odvolaniu matky stotožnil s napadnutým rozsudkom a navrhol odvolaciemu súdu, aby tento rozsudok potvrdil. Zároveň súdu predložil úradné záznamy obsahujúce nové skutočnosti, ktoré sa udiali počas prázdnin, v čase pobytu maloletého u matky. Z úradných záznamov predložených odvolaciemu súdu vyplýva, že dňa 05.08.2021 zasahovala v byte, kde matka býva polícia, nakoľko matka bola pod vplyvom alkoholu. V tomto čase bol maloletý u matky na prázdninách. Ďalej z týchto záznamov vyplýva, že matka požívala alkohol od príchodu maloletého. V čase incidentu požila alkohol so svojím priateľom. Matka počas pohovoru na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine uviedla, že tento priateľ u nej býva. Vzhľadom na vzniknutú situáciu, po telefonickom rozhovore otca so synom a následne so svokrou, si táto vzala maloletého k sebe do domu. Maloletý bol od tej doby u starej matky. Matka bola s maloletým v úzkom dennom kontakte, za prítomnosti jej matky.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ustanovením § 65, § 66 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II. o vyživovacej povinnosti, zameškanom výživnom a o nároku na náhradu trov konania zmenil podľa ust. § 388 CSP tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a vo zvyšnej časti potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

9. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a pokiaľ ide o výrok I., ktorým súd zamietol alternatívny návrh matky o zverenie maloletého dieťaťa do výchovy a starostlivosti matky, určenie vyživovacej povinnosti otca vo výške 400,- eur mesačne a úpravu styku otca s maloletým dieťaťom sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci v tejto časti, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd.

10. Z ustanovenia § 387 ods. 2 CSP vyplýva, že ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého odvolania matky ako aj jej vyjadrenia dospel k záveru, že z ich obsahu vyplýva, že matka maloletého v rámci nesúhlasu s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie jej návrh z dôvodov uvedených v odôvodnení rozsudku zamietol (výrok I.), nezobrala v dostatočnej miere na zreteľ zásadný dôvod zamietnutia jej alternatívneho návrhu, ktorým je absencia podmienok potrebných na zmenu výchovného prostredia. Súd prvej inštancie túto absenciu podmienok potrebných na zmenu výchovného prostredia nevzhladol i v druhom alternatívnom návrhu

matky o zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov. Posledným rozhodnutím vo veci zverenia dieťaťa do výchovy a určenia výživného bol rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 9P/44/2018-66 zo dňa 29.06.2018. Predmetným rozsudkom súd manželstvo rodičov rozviedol a schválil rodičovskú dohodu tak, že maloletého zveril do výchovy otca, matku zaviazal platiť výživné v sume 75,- eur mesačne, zároveň upravil styk matky s dieťaťom. Príčinou rozvodu manželstva, príčinou zverenia dieťaťa otcovi a určenia výživného matke bol matkin alkoholizmus, požívanie liekov zo strany matky. Týmto súd ustálil právny stav, ktorý v tom čase, t. j. v čase jeho vyhlásenia odzrkadľoval potreby dieťaťa. Zákon o rodine síce umožňuje súdne rozhodnutie o zverení maloletého zmeniť, avšak je potrebné zdôrazniť, že táto zmena je možná v prípade ak sa menia pomery na strane maloletého dieťaťa, prípadne rodičov natoľko, že je v záujme maloletého, aby takáto zmena pomerov nastala. Čiže možno ustáliť, že jediným zákonným predpokladom pre zmenu súdneho rozhodnutia alebo dohody rodičov o výkone ich rodičovských práv a povinností o zverení maloletého dieťaťa je podstatná zmena pomerov (ktorá nie je krátkodobého charakteru) a z toho logicky vyplývajúci záujem maloletého dieťaťa. Keďže zmena zverenia je závažným zásahom do života dieťaťa, súd skúma zmenu pomerov vždy obzvlášť starostlivo. Odvolací súd uvádza, že pri rozhodovaní o osobnej starostlivosti je rozhodujúcim kritériom zistenie lepších a pre dieťa prospešnejších (teda nie iba rovnocenných) podmienok výkonu práva na strane rodiča, ktorý skôr dieťa v osobnej starostlivosti nemal. Pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré rodič, ktorému nebolo dieťa do osobnej starostlivosti zverené podá návrh na zverenie maloletého dieťaťa, tieto musia byť tak vážne, aby skutočne odôvodňovali zásadnú zmenu v živote dieťaťa, akú zmena zverenia prináša.

12. Matka v podanom odvolaní v prevažnej miere uvádza tvrdenia, ktoré prezentovala už počas konania pred súdom prvej inštancie. Vo svojom rozsiahlom odvolaní najmä popisuje turbulentné obdobie, ktorým prechádzala, taktiež dôležitosť puta matky a syna, avšak tieto skutočnosti samé o sebe neodôvodňujú naplnenie podmienok potrebných na zmenu výchovného prostredia. Ani tvrdenia matky, že nadmerne nepožíva alkohol, neužíva lieky, že sa zo svojho správania poučila a do života jej to dalo cenné lekcie, ktoré nechce opakovať bez ďalšieho nepreukazujú, že by bola schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletého, resp. že táto starostlivosť by bola lepšia, zároveň prospešnejšia, než starostlivosť otca, ktorému bolo dieťa zverené. Tak ako súd prvej inštancie aj odvolací súd poukazuje na vyjadrenie Univerzitnej nemocnice Martin zo dňa 22.03.2021 (č. l. 140 spisu), z ktorého vyplýva, že matka bola hospitalizovaná na psychiatrii naposledy od 01.06.2019 do 12.06.2019 a taktiež, že dôvodom hospitalizácie boli zmeny psychického stavu pri nadužívaní alkoholu, analgetík a anxiolitík. K aktuálnemu psychickému stavu matky sa táto nemocnica nevedela vyjadriť, pretože matke bola odporúčaná ambulantná psychiatrická starostlivosť a nemajú informáciu, či chodí na ambulantné psychiatrické kontroly. S ohľadom na uvedené bolo povinnosťou matky súdu preukázať, jej aktuálny psychický stav. Nakoľko matke bola odporúčaná ambulantná psychiatrická starostlivosť, bolo potrebné súdu predložiť dôkaz aj o návšteve ambulantnej psychiatrickej starostlivosti po ukončení hospitalizácie od 12.06.2019 až do 06.05.2021, tak ako to uviedol prvoinštančný súd. Odvolací súd len pre úplnosť uvádza, že aj u pacienta, ktorý je dlhodobo stabilizovaný (dodržiava liečebný režim v zmysle psychohygieny, nepije alkohol, neužíva lieky) môže pri záťaži dôjsť ku zhoršeniu stavu, prípadne hospitalizácii. Odvolací súd nemal zo spisu za preukázané, že matkin stav je stabilizovaný, práve naopak z úradných záznamov zo dňa 06.08.2021 a 09.08.2021 Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin predložených kolíznym opatrovníkom má dôvodné pochybnosti o pravdivosti jej vyjadrenia vo vzťahu k nadmernému užívaniu alkoholu.

13. Pokiaľ matka maloletého namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, a to vo vzťahu k jej vysloveným podozreniam ohľadom otca maloletého ako aj jej navrhnutého dôkazu, ktorý ako tvrdí mohol prispieť k objasneniu skutkových pomerov v domácnosti otca, a ktorý súd prvej inštancie odmietol vykonať odvolací súd uvádza, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady nemusí súd prvej inštancie vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde prvej inštancie, ten musí dbať na to, aby nevylučil taký dôkaz, ktorý má preukázať rozhodnú skutočnosť tvrdenú účastníkom konania.

14. Dôkazy hodnotí súd prvej inštancie podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov.

15. Odvolací súd považuje tvrdenie matky, že súd prvej inštancie sa podľa jej názoru ani riadne alternatívou striedavej starostlivosti nezaoberal za neopodstatnené. Súd prvej inštancie jasne uviedol, prečo matkin návrh na zverenie maloletého do striedavej starostlivosti zamietol. Súd prvej inštancie tento druhý alternatívny návrh tak, ako aj ten prvý zamietol, z dôvodu, že matka nepreukázala zásadnú zmenu pomerov podľa § 78 Zákona o rodine, ktorá mala nastať od poslednej úpravy vzťahu rodičov k maloletému dieťaťu. To, že súd v rámci svojho rozhodnutia poukázal na to, že striedavá starostlivosť si vyžaduje bezkonfliktné vzťahy medzi rodičmi, nič nemení na skutočnosti, že nedošlo k naplneniu podmienok potrebných pre zmenu súdneho rozhodnutia alebo dohody rodičov o výkone ich rodičovských práv a povinností o zverení maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie riadne rozhodnutie v tejto časti odôvodnil, a to zákonom zodpovedajúcim spôsobom, pričom právo na súdnu ochranu, nemožno zamieňať s právom účastníka konania byť pred súdom úspešným, prípadne s právom na vydanie súdneho rozhodnutia v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Z uvedeného dôvodu potom ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu, resp. účastníkov konania, nedochádza k porušeniu daného práva. Intenzitu spôsobilú prívodiť porušeniu ústavných základných práv, podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 344/2010 dosahuje len také odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré neuvádza žiadnu argumentáciu, prípadne také, ktorého dôvody sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky alebo ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti.

16. Odvolací súd poukazuje na to, že okresný súd k vyššie uvedenému riadne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa prvostupňový súd neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel ani podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Nakoľko odvolacie dôvody odvolateľky v tejto časti boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (pokiaľ majú vplyv na vecnú správnosť v rozhodnutí vo veci samej), tento potvrdil napadnutý rozsudok vo vzťahu k výroku I. ako vecne správny.

17. Pokiaľ ide o výživné, odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie matky je čiastočne dôvodné. Hoci súd prvej inštancie vykonal vo veci samej dokazovanie v rozsahu poskytujúcom dostatočný podklad pre určenie výživného, skutkový stav teda zistil úplne a aj správne, avšak z tohto nevyvodil celkom správny právny záver, pokiaľ matke uložil povinnosť platiť výživné až v sume 230,- eur mesačne na maloletého K..

18. Súd pri vyhodnotení zmeny pomerov prihliadol na vývoj životných nákladov (§ 78 ods. 3 Zákona o rodine). Naposledy bolo o výživnom na maloletého K. rozhodované rozvodovým rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.07.2018. Od právoplatnosti tohto rozhodnutia do 08.02.2021, kedy matka podala návrh uplynula doba 3 rokov. Súd prvej inštancie za toto časové obdobie zobral do úvahy zvýšené náklady na strane dieťaťa v súvislosti s jeho rastom. Pri poslednom rozhodovaní maloletý navštevoval materskú školu, v súčasnosti je žiakom prvého stupňa základnej školy. Taktiež zobral do úvahy zvýšené náklady na stravu, oblečenie a náklady na školu, školské pomôcky i voľnočasové aktivity.

19. Súd prvej inštancie pri určení výšky výživného vychádzal z podrobnej špecifikácie nákladov predložených otcom. S poukazom na ustanovenie § 62 ods. 4 zákona o rodine určil v prejudiciálnej rovine vyživovaciu povinnosť otcovi, a to v rozsahu 1/3 a matke, ktorá nemá maloletého v osobnej starostlivosti v rozsahu 2/3, pričom vychádzal z potenciality a nie fakticity príjmov povinného rodiča - matky. Súd prvej inštancie určil matke výživné z potencialného príjmu, ktorý by mohla dosahovať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, vzdelanie, pokiaľ by zmenila svoj spôsob života, ktorý viedla doposiaľ. Pričom vychádzal zo záveru, že matka nepreukázala prácu po dobu 8 rokov.

20. Odvolací súd s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky pre zvýšenie výživného na maloletého a taktiež, že súd pri určení výšky výživného správne vychádzal z potenciality a nie fakticity príjmov povinného rodiča - matky, avšak odvolací súd výšku výživného stanovenú napadnutým rozhodnutím považoval za neprimerane vysokú, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti podľa § 388 CSP zmenil a to tak, že jeho výšku ponížil.

21. Podľa ust. § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

22. Uvedené citované ustanovenie teda ustanovuje určujúce kritériá pre posudzovanie výšky výživného na strane povinnej osoby, ktorými sú nielen majetkové pomery, teda aktuálna výška príjmu a hodnota majetku, ale aj schopnosti a možnosti povinného. Aj keď teda majetok povinného a najmä jeho reálny aktuálny príjem nie je dostatočný na plnenie výživného vo výške zodpovedajúcej potrebám oprávneného, môže byť výživné súdom stanovené aj v takej výške, že preukázaný existujúci príjem povinného na plnenie takto stanovenej výšky výživného nepostačuje. Podmienkou takejto zdanlivej disproporcie je, že na strane povinného sú objektívne dané také schopnosti a možnosti, že by mohol dosahovať aj príjem vyšší ako reálne má, no iba z dôvodov na jeho strane tomu tak nie je. Vzhľadom na nízku intenzitu zamestnania matky v ostatnom období (kedy matka súdu nepreukázala prácu po dobu 8 rokov), a tým oslabené pracovné návyky i s poukazom na nezodpovedný prístup matky k svojmu spôsobu života je však zrejmé, že u nej nemožno v prípadnom zamestnaní očakávať spočiatku príjem vyšší ako minimálna mzda. Naposledy jej zo strany spoločnosti Daffer - papiernictvo v Di Campo bola prislúbená iba brigádnická činnosť.

23. Odvolací súd nepochybuje o tom, že na financovaní potrieb maloletého sa v súčasnosti väčšou sumou podieľa otec, ktorý sa o maloletého zároveň osobne stará. Avšak väčší podiel osobne sa starajúceho rodiča aj na materiálnom zabezpečení dieťaťa nie je stav neprípustný. Každé dieťa má práve takých rodičov akí sa navzájom preň vybrali, so všetkými ich individuálnymi osobnostnými a povahovými danosťami a vlastnosťami, do značnej miery ovplyvňujúcimi ich prístup k životu a tým aj schopnosť zabezpečiť starostlivosť o dieťa a jeho materiálne zabezpečenie. Je prirodzené, že v tomto smere schopnejším rodičom môže byť tak otec ako aj matka, a nie je vylúčené, že rozdiel v uvedenej schopnosti zabezpečiť starostlivosť o dieťa (aj materiálnu) môže byť medzi rodičmi značný. Vyššiu mieru záťaže v starostlivosti o dieťa (aj finančnej) na strane schopnejšieho rodiča preto nemožno vnímať nespravodlivo, ale do značnej miery sa jedná o dôsledok výberu rodiča svojho dieťaťa.

24. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o potrebe určenia výšky výživného s ohľadom nie na matkou deklarovaný príjem za rozhodné obdobie, ale jeho potenciálny príjem, ktorý súd prvej inštancie stanovil za skúmané obdobie v rozsahu minimálnej mzdy. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/14/2021 zo dňa 31. marca 2021, podľa ktorého „princíp potenciality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania povinného vymedzuje fiktívny (prezumpovaný príjem), ktorý je následne základom pre určenie výživného“. Pokiaľ ide o príjmy matky, ktoré sú jej poukazované zo strany jej priateľa, odvolací súd konštatuje, že ide o príjmy nepravidelné a právne nenárokovateľné, preto na tieto v rámci konania nebolo ani možné v plnej miere prihliadať.

25. Len na doplnenie odvolací súd uvádza, že pri určení výšky výživného je potrebné mať na zreteli, že vyživovacia povinnosť maloletého je čiastočne krytá i prídavkom na dieťa, ktoré je v súčasnosti vo výške 25,50 eur.

26. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a výživné zvýšil len o 65,- eur mesačne, a to na sumu 140,- eur mesačne. Zároveň v nadväznosti na zmenu výšky bežného výživného odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok aj vo výroku o zameškanom výživnom. Za obdobie od 02.03.2021 do 06.05.2021 ide o sumu 130,- eur (2 mesiace x 65,- eur), ktorú čiastku uložil matke zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd konštatuje, že aktuálna právna úprava síce umožňuje možnosť plnenia v splátkach vo vzťahu k zameškanému výživnému, avšak aj podľa predchádzajúcej právnej úpravy bolo možné rozhodnúť o splátkach iba na základe žiadosti povinného rodiča a nie ex officio. V danom prípade takáto žiadosť povinného rodiča zo spisového materiálu nevyplývala. Okrem toho odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na stanovenú výšku potenciálneho príjmu povinného rodiča, výšku zameškaného výživného, neprichádza do úvahy aplikácia inštitútu povolenia splátok vo vzťahu k zameškanému výživnému.

27. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak

tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že neaplikoval ust. § 55 CMP vzhľadom na to, že ktorýkoľvek z účastníkov má možnosť podať proti rozhodnutiu, s ktorým nesúhlasí, odvolanie.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)